

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de tweede herverdeling van begrotingsartikel CB0-1CBD2AM-PR van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting: Voorliggend ontwerp van besluit regelt de tweede herverdeling in 2024 van de provisie CB0-1CBD2AM-PR (Noodfonds Oekraïne) voor het recupereren vanuit de algemene middelen door de verschillende beleidsdomeinen, voor het financieren van uitgaven die kaderen binnen de opvang van tijdelijke ontheemden uit Oekraïne.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

De diverse maatregelen die genomen werden m.b.t. de opvang van tijdelijk ontheemden uit Oekraïne verlopen via het Departement Onderwijs en Vorming, Agentschap voor Onderwijsdiensten, Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, , departement WSE, Agentschap Wonen, Agentschap Overheidspersoneel, Agentschap Overheidspersoneel – dienst van gouverneurs, Agentschap Facilitair Bedrijf en Agentschap Binnenlands Bestuur.

Het betreft de beleidsvelden:

- Binnen Departement Onderwijs en Vorming:
 - o Beleidsveld Ondersteuning van het onderwijsveld
- Binnen Agentschap voor onderwijsdiensten
 - o beleidsveld Kleuter- en Leerplichtonderwijs
 - o beleidsveld Ondersteuning van het Onderwijsveld.
- binnen Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen:
 - o beleidsveld Apparaatskredieten

- binnen Departement WSE:
 - o beleidsveld Werk
 - o beleidsveld Competenties.
- binnen Agentschap Wonen:
 - o beleidsveld Wonen
- binnen Agentschap Overheidspersoneel
 - o beleidsveld Apparaatskredieten
- binnen Agentschap Overheidspersoneel- - Dienst van de Gouverneurs:
 - o beleidsveld Apparaatskredieten
- binnen Agentschap Facilitair Bedrijf:
 - o beleidsveld Apparaatskredieten
- binnen Agentschap Binnenlands Bestuur:
 - o beleidsveld Apparaatskredieten
 - o beleidsveld Gelijke Kansen en Integratie en Inburgering

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Bij begrotingsopmaak (BO) 2024 besliste de Vlaamse Regering een provisie Noodfonds Oekraïne aan te leggen in het kader van de continuering van de aanpak van de Oekraïne-crisis in Vlaanderen. Hierbij werd een bedrag van 101.000.000 euro VAK en 116.000.000 euro VEK voorzien op begrotingsartikel CBO-1CBD2AM-PR, op basisallocatie 1CB042. Er werd geen begrotingsruiter voorzien. Bij begrotingsaanpassing (BA) 2024 werd de raming voor de provisie Noodfonds Oekraïne verhoogd tot 123.321.000 euro VAK en 139.568.000 euro VEK.

Inzake de decretale basis voor de toekenning van subsidies door de betrokken entiteiten en dewelke gefinancierd worden vanuit deze (en volgende) kredietherverdeling(en) wordt verwezen naar het decreet houdende de aanpassing van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024 (VR 2024 0811 DOC.1178/5).

Herverdelingsbesluiten zijn besluiten die meermaals in dezelfde vorm voorkomen. Met toepassing van punt 297, eerste alinea uit de Omzendbrief Wetgevingstechniek, is een wetgeving technisch en taalkundig advies voor een dergelijk besluit niet nodig. Gezien de aard van het besluit is een RIA-toets evenmin vereist. Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de administratieve lasten.

Op 22 november 2024 gaf de Inspectie van Financiën bij hoogdringendheid advies.

De Inspectie van Financiën formuleert een gunstig advies, maar maakt een aantal bemerkingen m.b.t. de volgende sectoren:

a) Integratie: een aantal maatregelen (via MB; hierbij wordt gesteund op eerdere besluitvorming van de Vlaamse regering) behoeven nog het advies van de Inspectie van Financiën. Verschillende voorstellen gaan uit van ongewijzigd beleid waarbij de Inspectie van Financiën erop wijst dat voor bepaalde maatregelen ook al middelen worden opgevraagd voor 2026 (VAK) (zie maatregelen 007 en 008). Indien het statuut van de ontheemden in 2026 zou veranderen, dienen dan nog alle maatregelen tot maart 2026 effectief door te lopen? De Inspectie van Financiën adviseert om in de loop van 2025 een afbouwscenario uit te werken indien begin 2026 de ondersteuning zou worden stopgezet.

b) Werk: de voorstellen werden eveneens overlegd met de bevoegde inspecteur van financiën (gelet op de beperkte verantwoording). Er gebeurt een opvraging van middelen ten belope van het voorziene budget 2024 (minus de reeds doorgevoerde herverdeling eerder dit jaar) maar de effectieve kosten zouden nog veel hoger liggen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Sinds maart 2022 wordt Vlaanderen geconfronteerd met een instroom van personen die op de vlucht zijn geslagen als gevolg van de Russische invasie van Oekraïne die begon op 24 februari 2022. Anticiperend hierop heeft de Europese Unie bij besluit van 4 maart 2022 het tijdelijk beschermingsstatuut van tijdelijk ontheemde geactiveerd en na een eerste verlenging eind 2022 t.e.m. 4 maart 2023 en een tweede verlenging, eind 2023, tot en met 4 maart 2025 in 2024 nog eens verlengd tot en met 4 maart 2026¹. Zij krijgen een attest waarmee ze zich kunnen inschrijven in het rijksregister van de gemeente waar ze verblijven en krijgen dan een verblijfskaart A. Dit creëert o.a. volgende rechten:

- onbeperkte toegang tot de arbeidsmarkt
- inschrijving bij de mutualiteit
- recht op maatschappelijke dienstverlening (equivalent leefloon)
- recht om een bankrekening te openen
- recht op onderwijs voor kinderen
- gezinstoeslagen
- ...

Voor personen met opvangnood dient ook huisvesting voorzien te worden. In eerste instantie kan men terecht in noodopvang, georganiseerd door Fedasil. Vervolgens stroomt men door naar crisishuisvesting op het lokaal niveau (waarbij de toewijzing gebeurt door Fedasil). Ten slotte moeten deze mensen doorstromen naar duurzame huisvesting, eveneens georganiseerd door het lokaal niveau maar waar Vlaanderen centraal coördineert.

Gegeven het bovenstaande impliceert dit, in tegenstelling tot de vluchtelingencrisis van 2014, een quasi directe impact op Vlaanderen en de Vlaamse Overheid. Het Vlaams Parlement en de vorige Vlaamse Regering hebben daarom beslist om het regulier kader waar nodig te versterken en/of bijkomende maatregelen te treffen. Deze maatregelen kunnen worden samengevat in 10 sectoren:

- Opvangcapaciteit
- Binnenlands bestuur
- Integratie
- Wonen
- Digitaal Vlaanderen
- Facility
- Onderwijs
- Welzijn
- Werk
- Bestuurszaken

De Vlaamse Regering heeft ook een Taskforce aangesteld bestaande uit de leidende ambtenaren (of hun afgevaardigden) van de relevante Vlaamse beleidsdomeinen die de coördinatie van de vluchtelingenuitdaging opneemt. Zo staat zij in voor:

- Het lokale aanbod actueel en accuraat in kaart brengen en vergroten
- praktische afspraken maken met de federale overheid over de toewijzing van personen in functie van de lokale realiteit en draagkracht
- een overzicht bijhouden van de specifieke maatregelen van de Vlaamse beleidsdomeinen

¹ Zie ook <https://dofi.ibz.be/nl/themes/ukraine/tijdelijke-bescherming>.

- de specifieke maatregelen van de Vlaamse beleidsdomeinen en daaraan gekoppelde behoeften in kaart brengen ter voorbereiding van discussie binnen de Vlaamse Regering
- relevante informatie verzamelen en ontsluiten voor de lokale besturen, de Vlaamse beleidssectoren en het federale niveau
- fungeren als uniek aanspreekpunt voor de Vlaamse overheid, de lokale besturen en het federale niveau
- de verschillende domeinen bijstaan om via flexibele kaders tijdelijke maatregelen uit te werken.

In de schoot van de taskforce werd een matrix maatregelen aangelegd met daarin een gedetailleerd overzicht van alle maatregelen, inclusief budgettaire onderbouw, die binnen de diverse sectoren worden genomen. Dit overzicht diende ook als basis bij de bepaling van de grootteorde van het Noodfonds in het kader van de begrotingsaanpassing (BA) 2022/2023/2024 en de begrotingsopmaak 2023/2024.

Bij de BO 2024 werd door de Vlaamse Regering een provisie aangelegd in het kader van de opvang van tijdelijke ontheemden uit Oekraïne. Hierbij werd een bedrag van 101.000.000 euro VAK en 116.000.000 euro VEK voorzien op begrotingsartikel CB0-1CBG2AM-PR, op basisallocatie 1CB042. Bij de BA 2024 werd de raming voor de provisie Noodfonds Oekraïne verhoogd tot 123.321.000 euro VAK en 139.568.000 euro VEK. Voorliggend herverdelingsbesluit regelt de **tweede herverdeling** voor 2024 uit deze provisie.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Binnen de Taskforce werd een gedetailleerde matrix van de diverse maatregelen per sector aangelegd. Voor de budgettaire onderbouw per maatregel wordt daarbij gestreefd naar de definiëring van een P*Q redenering waarbij de Q gekoppeld is of kan afgeleid worden van:

- De concrete instroom van tijdelijk ontheemden in Vlaanderen.
- De gecreëerde of te creëren duurzame opvangcapaciteit.

Gelet op de actuele onzekerheid rond de duur en ontwikkeling van deze crisis kan het benodigde budget zo mee evolueren op basis van de ramingen en evoluties binnen een concrete Q (bv. algemene instroom, aantal ingestroomde kinderen of volwassenen, gecreëerde opvangcapaciteit per type, ...). Dit heeft als voordeel:

- De impact van een significante wending in de crisis kan budgettair snel vertaald worden binnen de verschillende maatregelen.
- De herverdelingen richting de betrokken entiteiten zullen gebaseerd zijn op de reële evoluties binnen de gekozen parameter waardoor het risico op ex-ante overfinanciering en -subsiëring tot een minimum herleid wordt.

Voor sommige maatregelen wordt hier om diverse redenen afgeweken (IT-ontwikkelingskosten, forfaitaire subsidies, beperkte en tijdelijke uitbreiding van het bestaande reguliere kader). Voor deze uitgaven werd een maximaal budget bepaald waar beroep kan op worden gedaan. Het verhogen van dit budget kan dan enkel mits een nieuwe beslissing van de Vlaamse Regering.

Met voorliggend besluit wordt de tweede herverdeling vanuit de provisie Noodfonds Oekraïne voor 2024 richting de betrokken entiteiten geregeld. Deze herverdeling werd ook binnen de Taskforce voorbereid op basis van de volgende richtlijnen:

- Enkel dossiers zoals formeel goedgekeurd op de VR van ten laatste 22 november 2024 worden meegenomen.
- Op te vragen krediet op basis van P*Q (of eigen formule indien gevalideerd door VR).
- Q daarbij in functie van actuals/indicatoren binnen de eigen sectorale maatregelen.

Op basis van deze richtlijnen werden kredietaanvragen ingediend voor volgende sectoren (bedragen in duizend euro):

Sector	Maatregel	VAK	VEK
BESTUURSZAKEN	001 - Tijdelijke versterking CCVO	5	5
	002 - Tijdelijke ondersteuning gouverneurs	232	232
	003 - Tijdelijke versterking selectiecentrum Agentschap Overheidspersoneel	6	6
BINNENLANDSBESTUUR	004 - Personeelsinzet collectieve opvang (lonen)	3	3
	005 - Compenserende personeelsinzet ABB (werking)	221	221
FACILITY	001 - Tijdelijke versterking HFB	53	53
INTEGRATIE	002 - Versterking sociale tolk- en vertaaldiensten	137	137
	006 - Versterken juridische dienstverlening	40	40
	007 - Hulplijn voor burgers die Oekraïners opvangen	120	15
	008 - Hulplijn voor Oekraïners	120	15
	009 - Begeleiding Oekraïense vluchtelingen	626	626
	011 - Intake en regie aanbod N2	585	372
	015 - HR recruiters en payroll	13	13
	016 - ICT medewerkers	36	36
	018 - Versterking regulier inburgeringstraject	739	370
ONDERWIJS	003 - Capaciteitsproblematiek en mobiele units (huur en inrichting)	1096	1107
	006 - Toelage anderstalige nieuwkomers kleuteronderwijs	4997	4997
	014 - Extra erkenningen buitenlandse diploma's (NARIC)	45	45
	019 - Extra telmoment voor leerlingen met een (gemotiveerd) verslag voor type basisaanbod, 3 of 9 (ond)	29	29
	023 - Extra middelen CLB begrotingsjaar 2023 voor onthaal en begeleiding	320	320
	025 - Regeling onsite onderwijs (nooddorpen)	570	570
	033 - Extra telmomenten + OKAN kleuter en lager (omkadering)	11858	11858
	034 - Extra telmomenten kleuter en lager (werkingsmiddelen)	3329	3329
	035 - Extra telmomenten + OKAN secundair (omkadering)	13010	13010
	036 - Extra telmomenten secundair (werkingsmiddelen)	2332	2332
	037 - Extra OKAN toelage kleuter en lager	239	239
OPVANGCAPACITEIT	002 - Mobiele units VMSW	384	384
WERK	002 - Aansluiten op reguliere dienstverlening en aanbod	1244	1244
	003 - TWE-OCMW	951	951
	004 - Uitbreiding intensieve begeleiding door andere partners	303	303
	005 - NT2-acties	118	118
	007 - IBOT	192	192
	008 - Job & taalcoaching	255	255
	009 - Beroepsopleiding	627	627
	010 - communicatie	41	41
	011 - versterking van de dienst economische migratie	28	28
	012 - versterking van de Vlaamse Sociale Inspectie	312	312
	013 - Addenda Oekraïne bij de sectorconvenants	30	30
Totaal		45246	44465

De belangrijkste posten hebben te maken met onderwijs: Extra telmomenten + OKAN secundair (omkadering) voor 13.010 KEUR in VAK en VEK en Extra telmomenten + OKAN kleuter en lager (omkadering) voor 11.858 KEUR in VAK en VEK.

Met voorliggende herverdelingsbesluit wordt in totaal 45.246.000 euro VAK en 44.465.000 euro VEK herverdeeld. Na goedkeuring van de begrotingsaanpassing 2024 en van voorliggend herverdelingsbesluit is dan nog 4.675 euro VAK en 14.225 euro VEK beschikbaar.

De volgende tabel geeft een overzicht van de reeds doorgevoerde/voorgestelde herverdelingen:

	VAK in KEUR	VEK in KEUR
Provisie BO 2024	101.000	116.000
Eerste herverdeling (26/04/2024)	-73.400	-80.878
Provisie BA 2024	+22.321	+23.568
Tweede herverdeling (29/11/2024)	-45.246	-44.465
Saldo	4.675	14.225

Aan de Inspectie van Financiën werd op 20 november 2024 bij hoogdringendheid advies gevraagd. Het advies werd gegeven op 22 november 2024.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 26 november 2024.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand, personeelsbegroting, begrotings- en informaticabudgetten van de Vlaamse Gemeenschap, zodat het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

De Vlaamse minister, bevoegd voor Financiën en Begroting, is belast met de uitvoering van dit besluit.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende herverdeling van de provisie CB0-1CBD2AM-PR van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024, onder voorbehoud dat de begrotingsaanpassing 2024 wordt goedgekeurd door het Vlaams Parlement;
- 2° de Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en
Dierenwelzijn

Ben WEYTS

Bijlagen:

- BIJLAGE 1: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de tweede herverdeling van
begrotingsartikel CB0-1CBD2AM-PR van de uitgavenbegroting van de Vlaamse
Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2024
- BIJLAGE 2: Het advies van de Inspectie van Financiën per 22 november 2024
- BIJLAGE 3: Het begrotingsakkoord